

Rozliczanie pośrednictwa w nieruchomościach

Spis treści

Niejasny model wynagrodzenia i zakres usługi	01
Brak kompletnej dokumentacji transakcji	02
Chaos między prowizją, opłatą stałą, marketingiem	03
Błędne założenie co do VAT przy pośrednictwie	04
Pominięcie miejsca opodatkowania	05
Błędne ustalenie momentu wykonania usługi i VAT	06
Przedpłaty i opłaty z góry bez procedury rozliczenia	07
Błędne rozpoznawanie przychodu w CIT z prowizji	08
Sprzedaż B2C bez analizy kasy fiskalnej i płatności	09
Fakturowanie B2B bez przygotowania do KSeF i korekt	10
Brak procedury korekt, zwrotów i odstąpień od umowy	11
Mieszanie kosztów transakcji z kosztami ogólnymi spółki	12

Spis treści

Brak analizy rentowności transakcji, agentów i źródeł leadów **13**

Współpraca z agentami i partnerami bez jasnych zasad rozliczeń **14**

Brak procedury zamknięcia transakcji **15**

Brak archiwizacji i przeglądu spraw po zakończeniu **16**

---

16 najczęstszych problemów (VAT 23%, miejsce opodatkowania, prowizje, kasa fiskalna, KSeF, CIT, koszty transakcji i rentowność)

Dla kogo?

Dla właścicieli, zarządów oraz osób zarządzających finansami w spółkach z o.o. prowadzących pośrednictwo w sprzedaży i wynajmie nieruchomości, w tym w modelu agencyjnym, na wyłączność oraz z dodatkowymi usługami marketingowymi.

Rekomendacja:

Przejdź punkt po punkcie, zaznacz obszary występujące w Twojej spółce, a następnie wdrażaj działania prewencyjne w umowach, obiegu informacji, fakturowaniu, ewidencji kosztów i raportowaniu zarządczym. W praktyce już kilka dobrze ustawionych procedur znacząco ogranicza ryzyko korekt i sporów.

Uwaga: materiał ma charakter informacyjny i nie stanowi porady podatkowej ani prawnej.

LISTA NAJCZĘSTSZYCH PROBLEMÓW I JAK IM ZAPOBIEC

1) Nieprawidłowe ustalenie modelu wynagrodzenia i zakresu usługi

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka rozpoczyna działalność lub nowy segment pośrednictwa bez jednoznacznego ustalenia, czy wynagrodzenie ma charakter wyłącznie prowizyjny, mieszany albo stały. W części spraw stosowany jest model success fee, w innych opłata stała za wyłączność, a w jeszcze innych dodatkowo rozliczane są koszty marketingu.
- Jednocześnie nie rozstrzyga się od początku, co dokładnie jest przedmiotem usługi: samo doprowadzenie do zawarcia umowy, pakiet marketingowy, reprezentowanie klienta w negocjacjach, organizacja prezentacji czy również czynności administracyjne wykonywane po transakcji.

Konsekwencje / ryzyka:

- Brak jasnego modelu powoduje niespójność pomiędzy umową, fakturą i ewidencją księgową. W konsekwencji rośnie ryzyko sporu z klientem o to, za co właściwie została naliczona prowizja oraz kiedy stała się wymagalna.
- Na poziomie podatkowym utrudnia to ustalenie momentu wykonania usługi, obowiązku podatkowego w VAT oraz momentu powstania przychodu w CIT.

Jak zapobiec:

- Przed rozpoczęciem współpracy przygotuj kartę modelu usługi. Powinna ona wskazywać: nazwę usługi, zakres czynności, moment nabycia prawa do wynagrodzenia, harmonogram płatności oraz zasady rozliczania kosztów dodatkowych.
- W drugim kroku ustal listę możliwych wariantów współpracy i ogranicz liczbę wyjątków. Im mniej niestandardowych modeli, tym mniejsze ryzyko błędów.
- Dopilnuj, aby ten sam model był widoczny w umowie, ofercie, CRM, fakturze oraz instrukcji dla księgowości.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Doradca podatkowy lub biuro rachunkowe:** weryfikacja skutków VAT/CIT; **prawnik:** uporządkowanie wzorów umów i warunków prowizyjnych.

2) Brak kompletnej „teczki transakcji” i standardu dokumentacji sprawy

Jak to wygląda w praktyce:

- Dokumenty dotyczące jednej sprawy są rozproszone pomiędzy agentem, zarządem, osobą odpowiedzialną za marketing, kancelarią notarialną i księgowością. Część ustaleń pozostaje wyłącznie w korespondencji mailowej albo w komunikatorach.
- W spółce nie istnieje też jedna checklista określająca, jakie dokumenty muszą zostać zebrane, zanim zostanie wystawiona faktura, rozliczona płatność albo zamknięta dana sprawa.

Konsekwencje / ryzyka:

- Rozproszona dokumentacja utrudnia obronę rozliczeń podatkowych i utrudnia ustalenie, kiedy usługa została wykonana, jaka była podstawa naliczenia prowizji i jakie koszty dotyczą danej transakcji.
- Zarząd traci również kontrolę nad rentownością, ponieważ nie ma jednego miejsca, w którym widać dokumenty bazowe, koszty marketingowe, płatności klienta i status rozrachunków.

Jak zapobiec:

- Nadaj każdej sprawie unikalny numer i od początku prowadź jeden folder elektroniczny oraz jedną checklistę dokumentacyjną.
- W folderze powinny znaleźć się co najmniej: umowa pośrednictwa, aneksy, dokumenty transakcji bazowej, potwierdzenia prezentacji lub innych czynności, potwierdzenia płatności, faktury lub paragony, korekty, rozliczenie kosztów oraz notatka zamykająca sprawę.
- Wprowadź zasadę, że dokument bez numeru sprawy nie jest uznawany za kompletny i nie może zostać uznany za podstawę końcowego rozliczenia.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Biuro rachunkowe lub controlling:** projekt checklisty dokumentacyjnej i minimalnego zakresu danych dla każdej sprawy.

3) Niejasne rozdzielenie prowizji, opłaty stałej, pakietu marketingowego i zwrotu kosztów

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka posługuje się pojęciami „prowizja”, „opłata przygotowawcza”, „pakiet marketingowy” i „zwrot kosztów” zamiennie, mimo że z perspektywy podatkowej i księgowej mogą one oznaczać różne zdarzenia.
- W praktyce klient otrzymuje jedną ofertę, ale dokumenty sprzedażowe i księgowe pokazują kilka różnych strumieni rozliczeń bez spójnego opisu.

Konsekwencje / ryzyka:

- Brak jasnego rozdziału prowadzi do problemów z VAT, korektami oraz oceną, czy dany koszt jest elementem głównej usługi, czy odrębnym świadczeniem.
- Dodatkowo utrudnia to ocenę marży, ponieważ nie wiadomo, które wpływy są wynagrodzeniem spółki, a które jedynie refundują wcześniej poniesione wydatki.

Jak zapobiec:

- Na etapie projektowania oferty przygotuj listę wszystkich możliwych składników wynagrodzenia i przypisz każdemu jasną funkcję gospodarczą.
- Następnie zdecyduj, które elementy mają tworzyć jedną usługę, a które będą dokumentowane odrębnie. Tę decyzję odzwierciedl w umowie, cenniku i na fakturze.
- Nie zostawiaj tych rozstrzygnięć agentowi lub osobie wystawiającej dokument na etapie końcowym. Model rozliczenia musi być znany od początku współpracy.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Doradca podatkowy:** analiza struktury świadczeń; **prawnik:** spójne zapisy umowne dotyczące kosztów i wynagrodzenia.

4) Błędne założenie, że pośrednictwo korzysta ze zwolnienia z VAT albo innej stawki niż podstawowa

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka przyjmuje uproszczone założenie, że skoro transakcja dotyczy nieruchomości mieszkalnej albo klient jest osobą prywatną, to również usługa pośrednictwa może być rozliczona preferencyjnie lub bez VAT.
- W praktyce taki błąd pojawia się najczęściej przy nowych spółkach albo przy łączeniu pośrednictwa z innymi usługami powiązаныmi z rynkiem nieruchomości.

Konsekwencje / ryzyka:

- Najczęstszą konsekwencją są korekty VAT, odsetki i spory o to, czy cena ustalona z klientem miała charakter netto czy brutto.
- Ryzyko rośnie szczególnie wtedy, gdy spółka prezentuje na stronie lub w ofercie ceny bez wyraźnej informacji o sposobie opodatkowania.

Jak zapobiec:

- Przyjmij zasadę, że usługi pośrednictwa w obrocie nieruchomościami należy analizować odrębnie od samej transakcji na nieruchomości. To, że lokal mieszkalny ma określony status podatkowy, nie oznacza automatycznie takich samych zasad dla prowizji pośrednika.
- Przygotuj krótką kartę kwalifikacji VAT dla podstawowych usług oferowanych przez spółkę i wskaż na niej, jaką stawkę co do zasady stosujesz oraz z czego to wynika.
- Dopilnuj, aby ceny w ofercie, zapisy w umowie i fakturze były zgodne z przyjętą logiką.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Biuro rachunkowe lub doradca podatkowy:** weryfikacja modelu VAT dla poszczególnych usług.

5) Pominięcie reguły miejsca świadczenia dla usług związanych z nieruchomością

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka obsługuje klientów zagranicznych albo pośredniczy przy transakcjach dotyczących nieruchomości położonych poza Polską, ale nadal stosuje automatycznie polskie zasady rozliczenia VAT.
- Zdarza się również, że status klienta zagranicznego jest analizowany, natomiast pomijany jest fakt, że usługa jest związana z konkretną nieruchomością.

Konsekwencje / ryzyka:

- Prowadzi to do ryzyka błędnego ustalenia miejsca opodatkowania, wystawienia niewłaściwego dokumentu sprzedażowego oraz błędów w deklaracjach i raportach wewnętrznych.
- Dodatkowo spółka może nie zauważyć obowiązków rejestracyjnych albo dokumentacyjnych w innym państwie.

Jak zapobiec:

- Dla każdej sprawy transgranicznej przeprowadź krótką analizę obejmującą trzy pytania: gdzie położona jest nieruchomość, kim jest klient i jaki dokładnie jest zakres usługi.
- W drugim kroku przygotuj notatkę wewnętrzną wskazującą przyjęty model rozliczenia VAT oraz dokumenty, które stanowią podstawę tej decyzji.
- Dopiero na tej podstawie wystawiaj dokument sprzedażowy i ujmuj transakcję w księgach.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Doradca podatkowy:** analiza usług transgranicznych i miejsca opodatkowania.

6) Błędne określenie momentu wykonania usługi i obowiązku podatkowego w VAT

Jak to wygląda w praktyce:

- W umowie pośrednictwa nie wskazuje się precyzyjnie, jakie zdarzenie oznacza wykonanie usługi. W efekcie raz za moment wykonania uznaje się podpisanie umowy przedwstępnej, innym razem akt notarialny, zawarcie umowy najmu albo samo znalezienie klienta.
- Dodatkowo różni pracownicy i agenci przekazują do księgowości odmienne informacje o tym, kiedy sprawa została zakończona.

Konsekwencje / ryzyka:

- Brak jasnego punktu odniesienia prowadzi do rozliczenia VAT w niewłaściwym okresie, opóźnionego wystawienia faktury albo sporów wewnętrznych o to, kiedy prowizja była już należna.
- W praktyce utrudnia to także obronę przy kontroli, ponieważ spółka nie jest w stanie wykazać jednej, konsekwentnie stosowanej logiki.

Jak zapobiec:

- W każdej umowie jednoznacznie opisz zdarzenie uznawane za wykonanie usługi. Jeżeli model przewiduje etapy, przypisz do każdego etapu odrębne wynagrodzenie lub chociaż odrębny status operacyjny.
- Przygotuj dla księgowości krótką instrukcję, jakie dokumenty lub potwierdzenia mają stanowić dowód wykonania usługi.
- Na koniec tygodnia uzgadniaj listę spraw zakończonych z listą dokumentów sprzedażowych wystawionych lub przygotowanych do wystawienia.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Biuro rachunkowe:** procedura ustalania momentu rozliczenia; prawnik: dopracowanie zapisów umowy.

7) Przedpłaty, opłaty rezerwacyjne i stałe opłaty pobierane bez procedury ich rozliczania

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka pobiera od klienta z góry opłatę za wyłączność, działania marketingowe albo rezerwację usługi, ale nie ma jednej procedury określającej, kto potwierdza wpływ środków, kto decyduje o rodzaju dokumentu i kto odpowiada za terminowe rozliczenie VAT.
- W praktyce takie wpływy bywają księgowane jak zwykła zapłata za zakończoną usługę albo pozostają przez dłuższy czas wyłącznie na wyciągu bankowym.

Konsekwencje / ryzyka:

- Prowadzi to do błędów w rozliczeniu VAT, niewłaściwego momentu wystawienia dokumentu oraz trudności przy późniejszym rozliczaniu korekt lub odstąpienia klienta od współpracy.
- Dodatkowo w raportach zarządczych może dojść do mylenia przepływu gotówki z przychodem zrealizowanym.

Jak zapobiec:

- W umowie dokładnie opisz charakter każdej płatności pobieranej z góry oraz warunki jej ewentualnego zwrotu albo zaliczenia na poczet wynagrodzenia końcowego.
- Po wpływie środków uruchamiaj zawsze tę samą sekwencję działań: identyfikacja klienta i sprawy, ustalenie podstawy płatności, wybór rodzaju dokumentu, wystawienie dokumentu i zapisanie zdarzenia w rejestrze wpływów.
- Raz w tygodniu uzgadniaj wpływy z rachunku bankowego z rejestrem umów i dokumentów sprzedażowych.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Biuro rachunkowe:** wzór rejestru wpływów i procedury dokumentowania przedpłat.

8) Błędne rozpoznawanie przychodu w CIT z prowizji

Jak to wygląda w praktyce:

- Właściciel lub dział finansowy utożsamia wpływ środków albo datę wystawienia dokumentu z automatycznym powstaniem przychodu podatkowego. Tymczasem w pośrednictwie kluczowe znaczenie ma to, kiedy usługa została wykonana i kiedy prowizja stała się należna zgodnie z umową.
- Błąd ten pojawia się szczególnie często przy modelach mieszanych, w których część wynagrodzenia jest stała, a część zależy od sukcesu transakcji.

Konsekwencje / ryzyka:

- Skutkiem są korekty CIT, zniekształcenie wyniku okresu oraz błędna ocena rentowności poszczególnych miesięcy lub kwartałów.
- Na poziomie zarządczym spółka może mieć wrażenie, że sprawa już zarobiła, mimo że z podatkowego punktu widzenia wynik nie został jeszcze zrealizowany.

Jak zapobiec:

- Rozdziel w raportowaniu trzy zdarzenia: wpływ środków, obowiązek w VAT oraz moment powstania przychodu w CIT. Te trzy momenty nie powinny być automatycznie utożsamiane.
- Wprowadź do CRM lub rejestru spraw pole informujące o tym, kiedy zgodnie z umową powstaje prawo do prowizji.
- Na koniec każdego miesiąca uzgadniaj listę spraw zakończonych z listą wystawionych dokumentów i z ewidencją przychodów.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Biuro rachunkowe lub doradca podatkowy:** ustalenie zasad rozpoznawania przychodu i wzoru raportu uzgodnieniowego.

9) Sprzedaż B2C bez analizy obowiązków dotyczących kasy fiskalnej i dowodowości płatności

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka obsługuje osoby fizyczne nieprowadzące działalności i zakłada, że skoro większość płatności trafia przelewem, to temat kasy fiskalnej jej nie dotyczy.
- Jednocześnie nie istnieje standard opisu płatności, który pozwalałby bezspornie powiązać wpływ z konkretną usługą i konkretnym klientem.

Konsekwencje / ryzyka:

- Może to prowadzić do utraty prawa do zwolnienia z ewidencji, problemów przy kontroli oraz konieczności późniejszego odtworzenia, czego dotyczyły poszczególne płatności.
- Ryzyko rośnie szczególnie wtedy, gdy spółka dopuszcza płatności mieszane, gotówkę albo niestandardowe opisy przelewów.

Jak zapobiec:

- Dla sprzedaży B2C przygotuj oddzielną instrukcję, która wskazuje, w jakich przypadkach spółka korzysta ze zwolnienia z ewidencji, a w jakich należy ewidencjonować sprzedaż.
- Wprowadź obowiązek przyjmowania płatności w sposób pozwalający na jednoznaczną identyfikację klienta i usługi. Opis przelewu powinien zawierać co najmniej numer sprawy i nazwę usługi.
- Regularnie weryfikuj, czy sposób pobierania płatności nadal spełnia warunki zwolnienia.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

- **Biuro rachunkowe:** ocena warunków zwolnienia i projekt procedury dowodowej dla sprzedaży B2C.

10) Fakturowanie B2B nieprzygotowane do KSeF i obsługi korekt

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka nadal opiera fakturowanie B2B na ręcznym obiegu danych bez ustalenia, kto potwierdza moment wykonania usługi, kto odpowiada za poprawność danych kontrahenta i kto nadaje ostateczną akceptację do wystawienia dokumentu.
- Przy większej liczbie spraw pojawiają się również korekty wynikające ze zmian zakresu usługi, odstępień albo częściowych rozliczeń, ale nie ma jednego standardu postępowania.

Konsekwencje / ryzyka:

- Prowadzi to do wysokiego ryzyka błędów formalnych, opóźnień w wystawianiu faktur oraz problemów z zachowaniem spójności pomiędzy CRM, księgowością i obiegiem KSeF.
- W praktyce rośnie liczba wyjątków, które są obsługiwane ręcznie, co zwiększa koszt administracyjny i ryzyko pomyłki.

Jak zapobiec:

- Zidentyfikuj wszystkie zdarzenia sprzedażowe w modelu B2B: faktura za usługę wykonaną, dokumentowanie opłat stałych, korekty, częściowe wykonanie usługi oraz rozliczenia mieszane.
- Następnie rozpisz proces od zebrania danych do wysyłki dokumentu i jego ujęcia w księgach. Wskaż właściciela procesu na każdym etapie.
- Przetestuj osobno scenariusze korekt i spraw trudnych jeszcze przed ich masowym pojawieniem się.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Biuro rachunkowe, informatyk wdrożeniowy lub doradca podatkowy: przegląd procesu fakturowania i przygotowanie do KSeF.

11) Brak procedury rozliczania korekt, odstąpienie od umowy i zwrotu prowizji

Jak to wygląda w praktyce:

- Po zawarciu umowy sprzedaży lub najmu klient rezygnuje, transakcja nie dochodzi do skutku albo strony zmieniają zakres współpracy, ale spółka nie ma przygotowanej procedury, jak w takich sytuacjach rozliczyć prowizję, dokument sprzedażowy i rozrachunki.
- W efekcie decyzje są podejmowane ad hoc, a podobne przypadki bywają rozliczane na różne sposoby.

Konsekwencje / ryzyka:

- Powoduje to ryzyko błędnych korekt VAT i CIT, pozostawienia nierozliczonych sald na kontach oraz sporów z klientem co do zasad zwrotu lub potrącenia wynagrodzenia.
- Dodatkowo utrudnia to analizę przychodów, ponieważ w raportach pozostają sprawy formalnie zamknięte, ale ekonomicznie nierozliczone.

Jak zapobiec:

- W umowie pośrednictwa przewiduj typowe scenariusze: odstąpienie klienta, niewykonanie zobowiązań przez drugą stronę, rozwiązanie umowy przed czasem oraz zasady zwrotu opłat.
- Przygotuj wewnętrzną instrukcję korekt obejmującą: identyfikację przyczyny, ustalenie wpływu na VAT, CIT i rozrachunki, wybór dokumentu korygującego oraz sposób akceptacji decyzji.
- Po każdym takim zdarzeniu wykonuj krótkie uzgodnienie sprawy z księgowością, aby nie pozostawiać nierozliczonych sald.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Prawnik: zapisanie scenariuszy w umowie; **biuro rachunkowe:** procedura dokumentowania i księgowania korekt.

12) Koszty transakcji są mieszane z kosztami ogólnymi spółki

Jak to wygląda w praktyce:

- Faktury za portale ogłoszeniowe, kampanie reklamowe, sesje foto-wideo, home staging, dojazdy, telefony, CRM i materiały marketingowe trafiają do księgowości bez przypisania do konkretnej sprawy lub źródła leadu.
- W konsekwencji część kosztów transakcyjnych trafia do kosztów ogólnych, a część kosztów ogólnych jest arbitralnie przypisywana do pojedynczych spraw.

Konsekwencje / ryzyka:

- Zniekształca to wynik poszczególnych transakcji i uniemożliwia rzetelną ocenę, które modele współpracy są opłacalne.
- Spółka może podejmować błędne decyzje cenowe, ponieważ nie zna pełnego kosztu pozyskania i obsługi klienta.

Jak zapobiec:

- Dla każdej sprawy utwórz numer transakcji lub kod projektu i wymagaj jego wpisania na etapie akceptacji kosztu.
- Przygotuj prosty katalog kosztów transakcyjnych i kosztów ogólnych. Osoba opisująca dokument powinna wiedzieć, do której kategorii przypisać wydatek jeszcze przed zaksięgowaniem.
- Raz w miesiącu weryfikuj, czy kluczowe koszty marketingu i obsługi są powiązane ze sprawami albo z jasno określonym kanałem pozyskania klienta.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Biuro rachunkowe lub controlling: wdrożenie modelu przypisywania kosztów per sprawa i per źródło leadu.

13) Brak rachunku rentowności per transakcja, per agent i per źródło leadu

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka zna łączną wartość prowizji i ogólny koszt działalności, ale nie potrafi odpowiedzieć, ile realnie zarobiła na konkretnej sprawie, na konkretnym agencie albo na leadach z danego kanału reklamowego.
- W praktyce decyzje cenowe i marketingowe są podejmowane głównie intuicyjnie.

Konsekwencje / ryzyka:

- Prowadzi to do iluzji rentowności. Spółka widzi obrót i nowe sprawy, ale nie zauważa, że część z nich po uwzględnieniu kosztów reklamy, czasu pracy i kosztów dodatkowych przynosi wynik bliski zeru lub ujemny.
- Dodatkowo utrudnia to ocenę efektywności agentów i kanałów pozyskania klientów.

Jak zapobiec:

- Przygotuj kartę rentowności sprawy. Powinna ona pokazywać wartość prowizji, koszty marketingu przypisane do sprawy, koszty dodatkowe, prowizję agenta, czas trwania procesu i wynik końcowy.
- Jeżeli spółka prowadzi kilka typów usług, rozbij raport dodatkowo na sprzedaż, najem, wyłączność i sprawy mieszane.
- Raport aktualizuj na bieżąco, a nie dopiero po zakończeniu kwartału. Rentowność ma wspierać decyzje operacyjne, a nie jedynie opisywać przeszłość.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Controlling lub biuro rachunkowe: raport rentowności per sprawa, agent i źródło leadu.

14) Współpraca z agentami, partnerami i podwykonawcami bez jasnych zasad rozliczeń

Jak to wygląda w praktyce:

- Spółka korzysta z agentów na B2B, zleceniu lub w modelu partnerskim, ale nie ma jednolitych zasad rozliczania prowizji wewnętrznych, kosztów pozyskania klienta i odpowiedzialności za dokumentację sprawy.
- Część ustaleń dotyczących podziału wynagrodzenia jest ustna albo rozliczana dopiero po fakcie.

Konsekwencje / ryzyka:

- Powoduje to spory o wysokość należnego wynagrodzenia, trudności w przypisaniu kosztów do transakcji oraz nieczytelny obraz rentowności poszczególnych spraw.
- Na poziomie dowodowym spółka może nie mieć wystarczających podstaw do wykazania, za jakie czynności zostało wypłacone wynagrodzenie.

Jak zapobiec:

- Przygotuj jeden standard współpracy z agentami i partnerami. Powinien on określać zakres czynności, warunek nabycia prawa do prowizji, zasady rozliczania kosztów oraz obowiązki dokumentacyjne.
- Prowadź rejestr spraw z przypisaniem właściciela, źródła leadu i zasad podziału wynagrodzenia jeszcze przed zamknięciem transakcji.
- Nie dopuszczaj do rozliczania prowizji wewnętrznej wyłącznie na podstawie ustnych ustaleń albo ogólnego potwierdzenia, że agent „obsługiwał temat”.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Prawnik: wzory umów współpracy: biuro rachunkowe lub controlling: model rozliczania prowizji i kosztów agentów.

15) Brak procedury zamknięcia transakcji i uzgodnienia rozrachunków

Jak to wygląda w praktyce:

- Do momentu zawarcia umowy najmu albo sprzedaży spółka koncentruje się na finalizacji sprawy, ale nie posiada formalnej checklisty zamknięcia transakcji z perspektywy księgowej i administracyjnej.
- W rezultacie po finalizacji sprawy pozostają niezgodnione płatności, niezamknięte koszty, brak dokumentu końcowego albo nieaktualny status w systemie CRM.

Konsekwencje / ryzyka:

- Powoduje to opóźnienia, błędy w fakturowaniu, nieczytelne salda rozrachunkowe i trudności w późniejszej analizie rentowności sprawy.
- Dodatkowo rośnie ryzyko, że w spółce pozostaną sprawy formalnie „otwarte”, mimo że biznesowo powinny być już zamknięte.

Jak zapobiec:

- Wprowadź checklistę zamknięcia transakcji obejmującą: potwierdzenie zdarzenia kończącego usługę, weryfikację płatności, potwierdzenie kosztów sprawy, wystawienie dokumentu sprzedażowego, aktualizację statusu w systemie i archiwizację dokumentów.
- Przypisz jedną osobę odpowiedzialną za koordynację tego procesu. Nawet w małej spółce ktoś powinien być właścicielem zamknięcia sprawy.
- Po zakończeniu transakcji wykonuj krótkie uzgodnienie rozrachunków i sald, aby nie przenosić błędów na kolejne miesiące.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Biuro rachunkowe lub administracja sprzedaży: checklista zamknięcia transakcji i uzgodnienia rozrachunków.

16) Brak procedury archiwizacji i przeglądu spraw po zakończeniu

Jak to wygląda w praktyce:

- Po zamknięciu transakcji spółka przechodzi do kolejnych tematów, a dokumenty są przechowywane bez jednolitego standardu nazewnictwa, wersjonowania i opisu.
- Nie powstaje też krótki raport podsumowujący sprawę, jej wynik i najważniejsze odchylenia od planu.

Konsekwencje / ryzyka:

- W przypadku kontroli, reklamacji, sporu z klientem lub potrzeby odtworzenia historii rozliczeń spółka musi zbierać informacje z wielu źródeł, co wydłuża postępowanie i zwiększa ryzyko błędu.
- Firma traci także możliwość uczenia się na własnych danych, bo nie posiada uporządkowanego materiału do porównywania spraw i poprawy procedur.

Jak zapobiec:

- Ustal, że zamknięcie sprawy jest odrębnym etapem procesu i kończy się dopiero po skompletowaniu dokumentów, zamknięciu rozrachunków, przypisaniu kosztów oraz zapisaniu wyniku sprawy.
- Przygotuj listę dokumentów obowiązkowych w archiwum: umowa, aneksy, dokument transakcji bazowej, potwierdzenia płatności, dokument sprzedażowy, korekty, zestawienie kosztów i notatka końcowa.
- Raz w miesiącu wykonuj krótki przegląd wybranych zamkniętych spraw, aby wykrywać błędy systemowe i poprawiać wzory dokumentów lub procedury.

Wsparcie zewnętrzne (opcjonalnie):

Controlling, administracja wewnętrzna lub biuro rachunkowe: procedura archiwizacji i przeglądu spraw.

Szybki auto test (2 minuty)

Zaznacz punkty, które dotyczą Twojej spółki lub w których pojawiały się już korekty, opóźnienia, spory, niejasności przy fakturowaniu albo trudności przy ocenie rentowności:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16

Interpretacja (orientacyjnie):

- **0-4 punktów:** proces jest względnie uporządkowany, ale warto okresowo sprawdzać spójność umów, dokumentów sprzedażowych, rozliczeń VAT i przypisywania kosztów.
- **5-9 punktów:** ryzyka są umiarkowane i zwykle można je ograniczyć przez dopracowanie procedur, obiegu danych oraz standardu dokumentacji w najbliższym czasie.
- **10+ punktów:** ryzyka są wysokie - warto rozważyć szybki przegląd procesu obejmujący model wynagrodzenia, VAT, B2C, KSeF, przychody w CIT, korekty, koszty transakcji i kontrolę rentowności.

Potrzebujesz wsparcia w księgowości swojej firmy?

Porozmawiajmy o Twojej sytuacji i sprawdźmy, jak możemy Ci pomóc.

[Skontaktuj się](#)

Numer telefonu

+ 48 575 325 596

Email

biuro@bilansexpert.pl

Strona internetowa

bilansexpert.pl

Lokalizacja

Radwańska 51/52;
93-574 Łódź

Więcej praktycznych porad znajdziesz na naszym blogu

[Sprawdź artykuły](#)